

Pregled

ECHA-15-FS-02-HR

ECHA i propisi EU-a u vezi s kemikalijama

Poboljšanje sigurne uporabe kemikalija

© Fotofita

EU ima najambicioznije propise na svijetu za osiguravanje sigurne uporabe kemikalija.

Kao rezultat uredbi REACH i CLP, kemijska je industrija učinila dostupnim velike količine informacija o kemijskim tvarima koje se koriste diljem Europe i koje prethodno nisu bile dostupne.

Uredba o biocidnim proizvodima poboljšava funkcioniranje tržišta s biocidnim proizvodima u EU-u. Uredba o prethodno informiranom pristanku kontrolira uvoz i izvoz određenih opasnih kemikalija.

Europska agencija za kemikalije (ECHA) provodi četiri navedene uredbe radi zaštite zdravlja ljudi i okoliša.

REACH

REACH znači **R**egistration (registracija), **E**valuation (evaluacija), **A**uthorisation (autorizacija) i ograničavanje **chemicals** (kemikalija).

Kemikalije se ne mogu koristiti u Europi bez registracije. Do sada su europski proizvođači i uvoznici registrirali najopasnije kemikalije i kemikalije koje se proizvode u velikim i srednjim količinama. Kemikalije koje se proizvode u manjim količinama moraju se registrirati do 2018. Sve nove kemikalije moraju se registrirati prije proizvodnje odnosno stavljanja na tržište.

ECHA prima pojedinačne registracije i procjenjuje njihovu usklađenost sa zakonom, a države članice EU-a procjenjuju odabrane tvari kako bi se riješilo pitanje inicijalne zabrinutosti u vezi sa zdravljem ljudi ili okoliša.

© Fotolia

Uredba REACH navodi da je industrija odgovorna za kemijsku sigurnost, ali i pruža mogućnosti za inovacije.

Informacije o kemikalijama dostupne svima

ECHA objavljuje informacije iz registracijskih dosjea na svojoj mrežnoj stranici – uz izuzetak komercijalno povjerljivih podataka. Mrežna stranica pruža informacije o samoj tvari, njezinim opasnostima i smjernicama o sigurnoj uporabi te tvari. Količina informacija stalno se povećava te se na taj način stvara u svijetu jedinstven izvor informacija o kemikalijama.

Proizvođači i uvoznici koriste informacije kako bi osigurali sigurnu uporabu kemikalija. Informacije o sigurnosti proslijeđuju korisnicima koji tada mogu utvrditi rizike na radnom mjestu i primijeniti najučinkovitije mjere za upravljanje rizikom. Potrošači te informacije mogu koristiti kako bi saznali više o kemikalijama u proizvodima koje kupuju.

Nadležna tijela koriste informacije kako bi identificirala kemikalije za koje je potrebno uvesti dodatnu kontrolu ili ograničenja zbog njihovih opasnosti. Nacionalna izvršna tijela također koriste informacije iz registracija koje podnose tvrtke kada provode inspekcije na lokaciji i provjeravaju postoje li ispravne mjere za upravljanje rizikom.

Razmjena informacija radi izbjegavanja nepotrebnog ispitivanja na životinjama

Tvrtke koje proizvode istu kemikaliju moraju raditi zajedno i razmjenjivati informacije o kemikaliji. Razmjena informacija propisana je zakonom kako bi se izbjeglo nepotrebno ispitivanje na životinjama i smanjili troškovi tvrtki. Ako podaci ne postoje, potiču se alternativne metode za procjenu opasnosti kemikalija jer se ispitivanje na životinjama provodi samo ako ne postoji druga mogućnost.

Štoviše, kad industrija predloži ispitivanje na životinjama kralježnjacima, ECHA taj prijedlog objavljuje na svojoj mrežnoj stranici. Svatko tko posjeduje relevantne informacije o predloženom ispitivanju tvari na životinjama, može ih dostaviti ECHA-i. Ako se takve informacije identificiraju, ispitivanje na životinjama može se izbjeći.

Upravljanje zabrinjavajućim tvarima

Uredba REACH propisuje da je teret dokazivanja na tvrtkama. Kako bi bile u skladu s uredbom, tvrtke moraju identificirati i upravljati rizicima u vezi s tvarima koje proizvode i stavljaju na tržište u EU-u.

Moraju pokazati ECHA-i način na koji se tvar može sigurno koristiti te moraju obavijestiti korisnike o mjerama za upravljanje rizikom.

Ako se upravljanje rizikom koje je preporučila industrija u registracijskom dosjeu ne smatra dovoljnim, EU može ograničiti uporabu takve tvari, primjerice ograničavanjem uporabe tvari ili zahtijevanjem da tvrtke nabave prethodnu autorizaciju za njezinu uporabu.

Tvari koje mogu ozbiljno utjecati na ljudsko zdravlje i okoliš identificiraju se kao tvari posebno zabrinjavajućih svojstava (SVHC) te se dodaju na popis predloženih tvari. U sljedećem koraku, te tvari mogu prijeći na popis za autorizaciju. To znači da, nakon određenog datuma, tvrtke neće smjeti opasnu tvar stavljati na tržište niti je koristiti, osim ako za to nisu dobile autorizaciju. Jedan od glavnih ciljeva autorizacije jest zamijeniti posebno zabrinjavajuće tvari, gdje god je moguće.

RAZVRSTAVANJE I OZNAČIVANJE

Uredba EU-a o razvrstavanju, označavanju i pakiranju tvari i smjesa (CLP) također je usmjerena na zaštitu zdravlja ljudi i okoliša, kao i omogućivanje slobodnog kretanja tvari. Njome se integriraju kriteriji za razvrstavanje kemikalija Globalno usklađenog sustava Ujedinjenih naroda (GHS) u zakone EU-a.

Tvrtke moraju prijaviti ECHA-i razvrstavanje i označavanje koje koriste za svoje tvari. ECHA je primila milijune takvih prijava za više od 100 000 tvari od tvrtki. Prijava se podnosi za sve tvari koje se moraju registrirati na temelju Uredbe REACH te za sve opasne tvari.

Države članice i industrija mogu predložiti da se razvrstavanje i označavanje opasnih tvari treba uskladiti diljem EU-a. Takvo usklađeno razvrstavanje osigurava da sve tvrtke svojim kupcima pružaju jednake informacije. Mišljenje ECHA-inog Odbora za procjenu rizika kojem prethodi javna rasprava čini temelj za odluke Europske komisije o usklađivanju.

Uredba o razvrstavanju, označavanju i pakiranju uvodi nove piktograme.

BIOCIDNI PROIZVODI

Biocidni proizvodi koriste se protiv štetočina i štetnih mikroorganizama. Obuhvaćaju, na primjer, sredstva za odbijanje kukaca, konzervanse za drvo i dezinfekcijske proizvode.

Uredba o biocidnim proizvodima usmjerena je na poboljšanje djelovanja tržišta s biocidnim proizvodima u EU-u te istovremeno osigurava visoku razinu zaštite za ljude i okoliš. Najopasnije aktivne biocidne tvari procjenjuju se prije odobrenja, a biocidni proizvodi koji sadržavaju takve tvari također se procjenjuju prije autorizacije. To se radi kako bi se smanjio broj karcinogenih, mutagenih i toksičnih tvari na tržištu. Ako se aktivna tvar identificira kao tvar koja bi se trebala zamijeniti nekom manje opasnom tvari, u biocidnom proizvodu može se autorizirati samo ako bolja alternativa nije dostupna.

Svi biocidni proizvodi moraju dobiti autorizaciju prije nego što se mogu staviti na tržište. Proizvođači biocidnih proizvoda mogu podnijeti zahtjev za autorizaciju proizvoda u jednoj državi ili za autorizaciju koja pokriva sve države članice EU-a.

PRETHODNI INFORMIRANI PRISTANAK

Uredba o prethodnom informiranom pristanku propisuje smjernice za uvoz i izvoz određenih opasnih kemikalija. Njome se, unutar Europske unije, provodi Rotterdamska konvencija o kontroli određenih opasnih kemikalija i pesticida u međunarodnoj trgovini. Propisuje obveze za tvrtke koje žele izvoziti takve kemikalije u zemlje izvan EU-a. Zemlje uvoznice unaprijed se obavještavaju o tome kad će opasna kemikalija ući u njihovu zemlju. Tada imaju mogućnost odbiti uvoz.

ZNANSTVENA STRUČNOST I ZAKONODAVNA IZVRSNOST

ECHA-ini znanstveni odbori okupljaju stručnjake iz država članica. Odbor za procjenu rizika i Odbor za socioekonomsku analizu pripremaju mišljenja ECHA-e u vezi s rizicima koji proizlaze iz tvari i socioekonomskim učinkom zakonodavnih djelatnosti u pogledu opasnih kemikalija.

Odbor država članica pruža mišljenja i rješava razlike u mišljenju među državama članicama. Odbor za biocidne proizvode priprema mišljenja o nekoliko postupaka Uredbe o biocidnim proizvodima.

Forum za razmjenu informacija o provedbi koordinira provedbu diljem Europe pomoću zajedničkih projekata.

PODRŽAVANJE INDUSTRIJE

ECHA podržava industriju objavljivanjem informacija i smjernica na sva 23 jezika EU-a. Agencija pruža usluge službe za pomoć zajedno s državama članicama EU-a/EGP-a te organizira događaje, radionice i webinare.

echa.europa.eu/regulations

